

Powiatowy Urząd Pracy

RANKING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

**W POWIECIE BIELSKIM
W II PÓŁROCZU 2010 ROKU**

Spis treści

Wstęp	3
1. Analiza bezrobocia według zawodów	4
1.1 Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim	4
1.2 Struktura bezrobocia według zawodów	5
1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów	7
2. Analiza ofert pracy według zawodów	8
2.1 Oferty pracy według zawodów	9
2.2 Oferty pracy według grup zawodowych	10
3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych	11
3.1. Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim	11
3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie	14
3.3 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności	15
Wnioski	16
Spis wykresów	17
Spis tabel	17

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga systematycznego śledzenia i analizowania zjawisk oraz procesów zachodzących na lokalnym rynku pracy. Dlatego wychodząc naprzeciw tym potrzebom, do ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako jedno z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy, w ramach opracowywania analiz rynku pracy, został wprowadzony monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych. (art. 8, ust.1 pkt 3 i art. 9, ust.1 pkt 9).

Powiatowy Urząd Pracy w Bielsku-Białej przekazuje, zatem do Państwa dyspozycji „**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku**”, opracowany w oparciu o „Zalecenia metodyczne do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych” Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Departamentu Rynku Pracy, Warszawa 2003.

Zgodnie z powyższymi zaleceniami przez **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych** należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowanie na tej podstawie ocen, wniosków i krótkoterminowych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. **Zawodem deficytowym** nazywamy zawód, na który występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Natomiast przez **zawód nadwyżkowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Celem niniejszego raportu jest opracowanie możliwych do wykorzystania w praktyce informacji pozwalających na zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń, dzięki dostosowaniu ich kierunków do potrzeb pracodawców, a także poprzez udostępnienie wyników działań władzom oświatowym i dyrekcjom szkół, które będą mogły korygować poziom, strukturę i treść kształcenia zawodowego oraz lokalnym władzom samorządowym kształtującym politykę przeciwdziałania bezrobociu.

Monitoring służyć ma również stworzeniu bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym, usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Usprawnieniu pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów. A także ułatwieniu realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

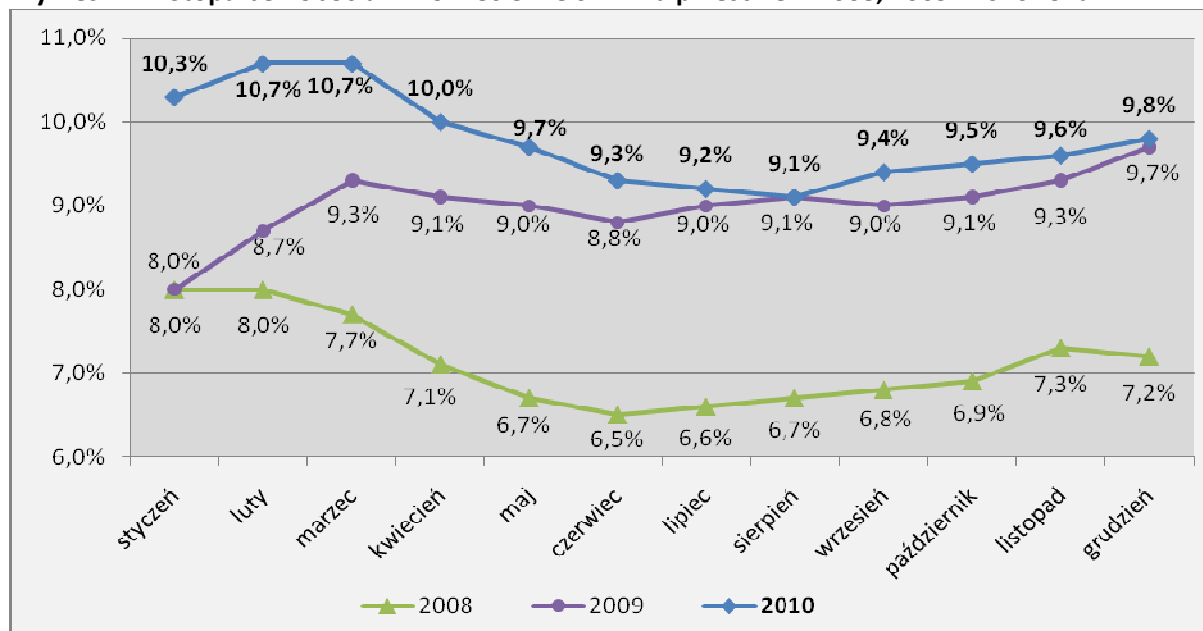
Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych opracowywany jest dwa razy w roku. Jako źródło informacji służą załączniki nr 2 i 3 do sprawozdania MPIPS-01. Zakres danych w nich zawarty obejmuje liczbę osób zarejestrowanych jako bezrobotne, bezrobotne kobiety, osoby do 12 miesięcy od ukończenia nauki oraz bezrobotnych poprzednio pracujących według okresu pozostawania bez pracy oraz oferty pracy (zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia, stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia) według zawodów i specjalności (kod sześciocyfrowy) oraz według Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Część zawodów ujętych w grupach wielkich od 3 do 8 oraz jeden zawód z grupy wielkiej 9 opatrzone są w niniejszych zestawieniach /*/, co oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie oświaty i występuje w Klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

1. Analiza bezrobocia według zawodów

Stopa bezrobocia na koniec 2010 roku w Powiecie Bielskim wyniosła **9,8%** (4 799 osób bezrobotnych). Jest ona o 0,1 punktu procentowego wyższa niż w poprzednim roku. W czerwcu 2008 roku stopa bezrobocia osiągnęła najniższy poziom w ostatnich czterech latach i wyniosła 6,5%.

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku.

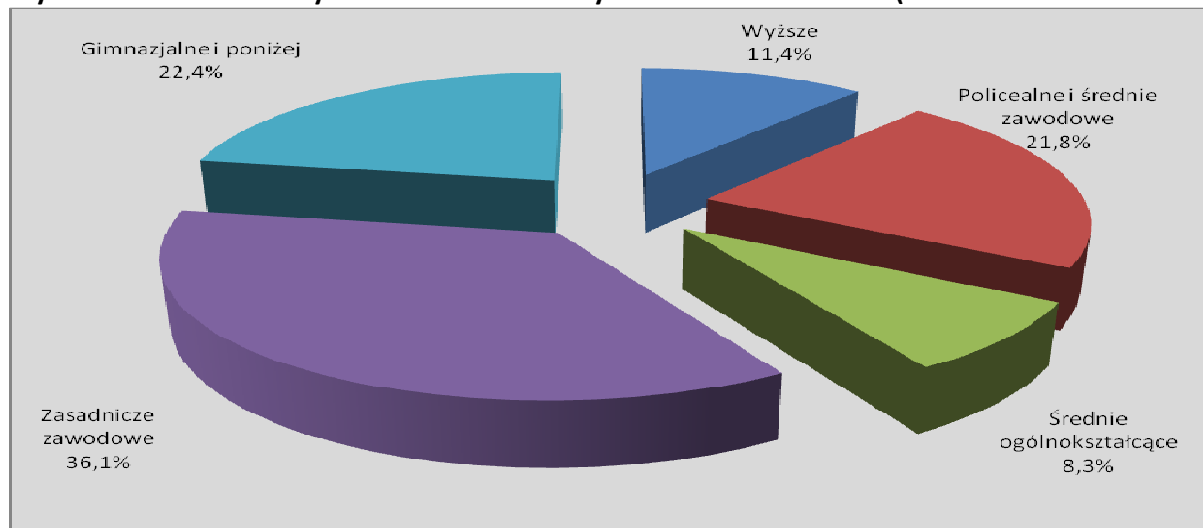
Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim jest nieco niższa niż w województwie śląskim (**9,9%**) i stopa dla całego kraju – **12,3%**.

1.1 Charakterystyka bezrobocia w Powiecie Bielskim

Wśród osób bezrobotnych z terenu Powiatu Bielskiego najwięcej posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe – **36,1%**. Na wysokim poziomie utrzymuje się również udział osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (**22,4%**). Trzecią najliczniejszą grupę tworzą osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – **21,8%** ogółu. Osoby z wykształceniem wyższym stanowią **11,4%** ogółu bezrobotnych. Najmniejszy odsetek w strukturze bezrobotnych stanowią osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – **8,3%**.

Wykres nr 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Powiecie Bielskim (stan na koniec 2010 roku)

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Ponad połowę bezrobotnych stanowią kobiety (**53,7%**). W porównaniu do roku poprzedniego odsetek ten zwiększył się o 1,4 punktu procentowego. Osoby do 25 roku życia stanowią **19%**, a osoby powyżej 50 roku życia – **24 %**. Porównując te dane do roku 2009 można stwierdzić, że odsetek osób do 25 roku życia zmalał o 1,1 punktu procentowego, a osób powyżej 50 roku życia zmalał o 0,7 punktu procentowego. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły na koniec roku **40,2%** podczas gdy jeszcze rok wcześniej było to 31,3%. Ponad połowa osób długotrwale bezrobotnych to kobiety (**54,5%**).

1.2 Struktura bezrobocia według zawodów

Charakterystyka bezrobocia wymaga szczegółowego zbadania struktury bezrobotnych pod względem posiadanego zawodu. Dzięki temu możliwe będzie wykazanie zawodów, które posiada duża liczba bezrobotnych.

W poniższej tabeli zaprezentowano zawody, które były najliczniej reprezentowane wśród bezrobotnych w Powiecie Bielskim na koniec II półroczu 2010 roku. Osoby zarejestrowane jako bezrobotne w 31 przedstawionych zawodach stanowią **57,8%** wszystkich bezrobotnych z terenu Powiatu. Najliczniejszą grupę stanowią osoby bez zawodu – **779** osób. Liczba ta jest wyższa niż w 2009 roku o 23 osoby. Licznie reprezentowanym zawodem w strukturze bezrobotnych jest Sprzedawca – **380** osób. Liczba osób w tym zawodzie jest wyższa niż w roku poprzednim o 62 osoby. W dalszej kolejności znalazł się zawód Robotnik gospodarczy – **163** osoby. Liczną grupę stanowią również Pozostali pracownicy obsługi biurowej – **124** osoby oraz osoby w zawodzie Robotnik budowlany – **124** osoby. Licznie reprezentowanymi zawodami w strukturze bezrobotnych są również: Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym (88 osób), Kucharz (81 osób) oraz Krawiec (75 osób).

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim (stan na koniec 2010 roku)

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym
			Bezrobotne kobiety
1.	Bez zawodu	779	409
2.	Sprzedawca*	380	336
3.	Robotnik gospodarczy	163	49
4.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	124	107
5.	Robotnik budowlany	124	3
6.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	88	47
7.	Kucharz*	81	65
8.	Krawiec*	75	74
9.	Sprzątaczką biurową	69	68
10.	Ślusarz*	61	1
11.	Murarz*	58	0
12.	Magazynier	54	15
13.	Technik handlowiec*	52	37
14.	Technik ekonomista*	51	45
15.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	49	19
16.	Technik mechanik*	46	7
17.	Pakowacz	46	37
18.	Cukiernik*	44	34
19.	Tokarz w metalu	43	6
20.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	43	20
21.	Fryzjer*	41	38
22.	Stolarz*	41	4
23.	Mechanik pojazdów samochodowych*	34	0
24.	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	32	3
25.	Kelner*	31	27
26.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	30	16
27.	Pedagog	29	26
28.	Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	27	9
29.	Technik żywienia i gospodarstwa domowego*	26	18
30.	Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych	26	0
31.	Monter podzespołów i zespołów elektronicznych	26	25

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

W przypadku dużych grup zawodowych największa liczba bezrobotnych występuje w grupie Sprzedawcy i pokrewni (12,6%). Drugą najliczniejszą grupę stanowią Pracownicy usług osobistych (9,4%). Kolejną liczną grupą są Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (8,9%).

1.3 Napływ bezrobotnych według zawodów

W celu zaobserwowania tendencji obecnie panujących na lokalnym rynku pracy konieczne jest zwrócenie uwagi na istotną kwestię jaką jest napływ bezrobotnych na przestrzeni II półrocza 2010 roku. Uzyskamy w ten sposób pełniejszy obraz zjawiska bezrobocia i jego struktury w badanym okresie.

W II półroczu 2010 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bielsku – Białej zarejestrowało się **3 460** osób z terenu Powiatu Bielskiego. Poniższa tabela zawiera 25 zawodów, w których zanotowano największy napływ do bezrobocia w II półroczu 2010 roku. W sumie, w tych zawodach zarejestrowało się **54,6%** bezrobotnych.

Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	W tym		
			Kobiety	Absolwenci	
				Razem	Kobiety
1.	Bez zawodu	615	320	101	53
2.	Sprzedawca*	261	228	17	16
3.	Robotnik gospodarczy	126	41	0	0
4.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	87	77	9	8
5.	Robotnik budowlany	77	2	1	0
6.	Kucharz*	57	38	10	2
7.	Technik ekonomista*	52	47	9	9
8.	Krawiec*	45	45	0	0
9.	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	45	24	3	2
10.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	44	23	6	3
11.	Fryzjer*	43	39	17	17
12.	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	40	14	2	1
13.	Ślusarz*	39	1	0	0
14.	Mechanik pojazdów samochodowych*	38	0	3	0
15.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	33	22	12	9
16.	Technik mechanik*	33	2	9	0
17.	Magazynier	32	9	2	1
18.	Pakowacz	31	28	1	1
19.	Technik handlowiec*	30	23	6	6
20.	Cukiernik*	29	21	8	5
21.	Murarz*	28	0	0	0
22.	Pedagog	27	23	13	11
23.	Sprzątaczką biurową	27	26	1	1
24.	Ekonomista	26	22	3	2
25.	Stolarz*	26	2	1	0

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Najliczniejszy napływ do bezrobocia w II półroczu 2010 roku dotyczył osób bez zawodu – **615**. Stanowili oni **17,7%** wszystkich zarejestrowanych w tym półroczu. Wśród zawodów, które cechuje największy napływ znalazły się zawody: Sprzedawca (**261**), Robotnik gospodarczy (**126**), Pozostali pracownicy obsługi biurowej (**87**) oraz Robotnik budowlany (**77** osób). W przypadku absolwentów największy napływ dotyczył osób bez zawodu – **101** osób oraz zawodu Sprzedawca i Fryzjer – po **17** osób.

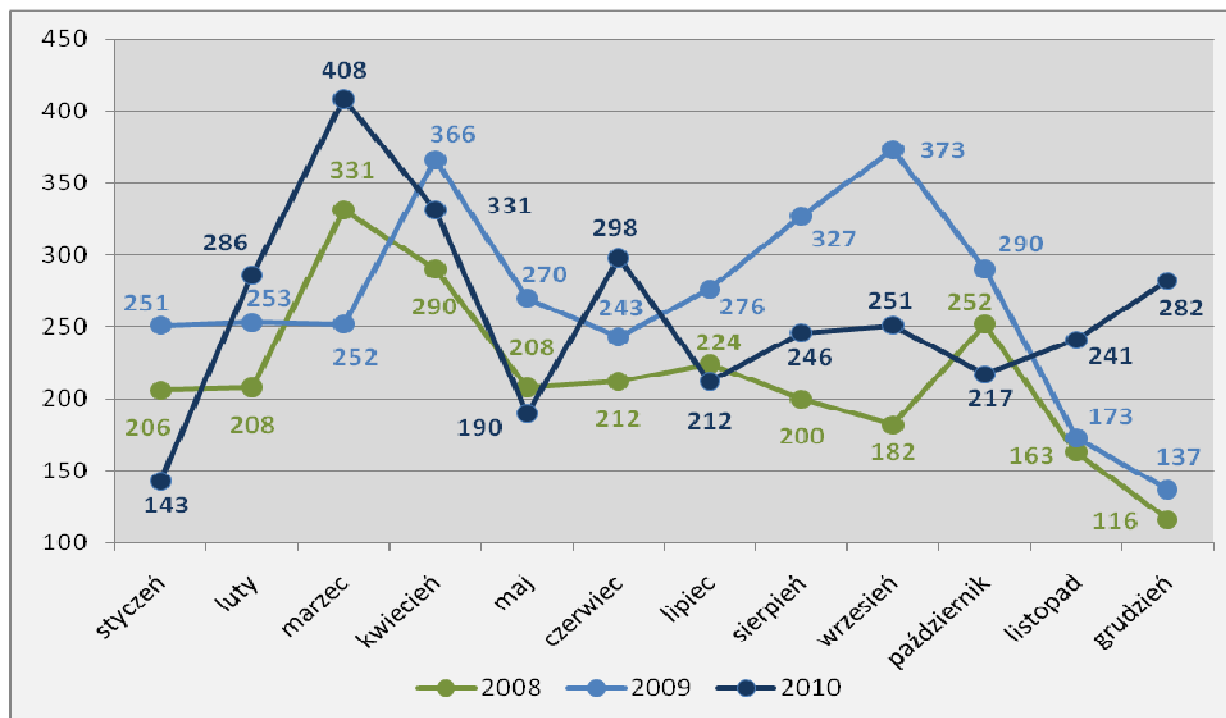
W przypadku dużych grup zawodowych największy napływ do bezrobocia w II półroczu 2010 roku cechował grupę Sprzedawcy i pokrewni – 11,9%. Drugą najliczniejszą grupę tworzą Pracownicy usług osobistych – 10,1%. Na kolejnym miejscu jest grupa Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 8,7%.

2. Analiza ofert pracy według zawodów

Analiza popytu na pracę stanowi kolejny element prezentowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dostarcza ona cennych informacji o rynku pracy zarówno jego uczestnikom, jak i instytucjom, których działania są z nim powiązane bądź mają na niego wpływ. Mowa tu szczególnie o władzach samorządowych i instytucjach oświatowych.

Analiza ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej w II półroczu 2010 roku wykazała spadek ilości zgłaszanych wolnych miejsc pracy o 127 ofert (spadek o 8%) w porównaniu do II półrocza poprzedniego roku. W II półroczu 2010 roku zgłoszono w sumie **1 449** ofert pracy.

Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku

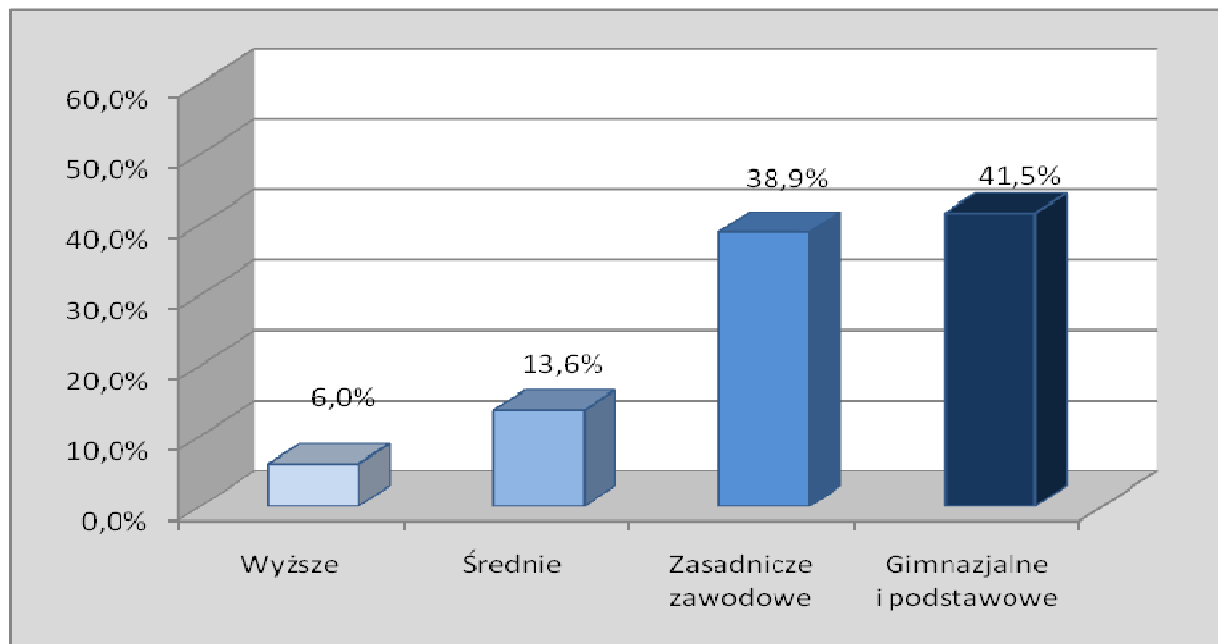

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

2.1 Oferty pracy według zawodów

Podobnie jak w latach ubiegłych najczęściej ofert pracy skierowanych było do osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – **602** oferty. W dalszej kolejności znalazły się oferty pracy dla osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – **563** oraz wykształceniem średnim - **197**. Najmniej ofert pracy zgłoszono dla osób z wykształceniem wyższym – **87**. Poniższy wykres przedstawia strukturę ofert pracy ze względu na poziom wykształcenia.

Wykres nr 4. Struktura ofert pracy wg poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Szczegółowa analiza ofert pracy zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej pozwoliła na stworzenie rankingu 25 zawodów, w których zanotowano największe zainteresowanie ze strony pracodawców. Przedstawione w poniższej tabeli oferty pracy według zawodów stanowią **57%** wszystkich ofert zgłoszonych w II półroczu 2010 roku.

Najwięcej ofert pracy zgłoszono w zawodzie Robotnik budowlany – **91**, co stanowiło **6,3%** wszystkich ofert. Na drugim miejscu znalazły się oferty pracy dla zawodu Sprzątaczką biurowa – **89**. W dalszej kolejności zgłaszano oferty dla zawodów: Sprzedawca (**86**), Inwentaryzator (**70**) i Robotnik gospodarczy (**59**).

Tabela poniżej prezentuje 25 zawodów, dla których zgłoszono do Urzędu Pracy najwięcej ofert wolnych miejsc pracy. Oferty przedstawione poniżej zawierają: wolne miejsca zatrudnienia zgłoszone przez pracodawców, miejsca stażu oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także w ramach umów zlecenia. Część z nich stanowią więc prace subsydiowane ze środków Funduszu Pracy bądź EFS.

Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w II-półroczu 2010
1.	Robotnik budowlany	91
2.	Sprzątaczką biurową	89
3.	Sprzedawca*	86
4.	Inwentaryzator	70
5.	Robotnik gospodarczy	59
6.	Szwaczka	46
7.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	35
8.	Technik telekomunikacji*	30
9.	Kucharz*	26
10.	Cieśla*	26
11.	Kasjer handlowy	23
12.	Przedstawiciel handlowy	21
13.	Malarz budowlany	21
14.	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	20
15.	Pakowacz	20
16.	Specjalista do spraw sprzedaży	18
17.	Agent ubezpieczeniowy	18
18.	Kierowca samochodu ciężarowego	17
19.	Pozostali robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	17
20.	Magazynier	16
21.	Kelner*	16
22.	Murarz*	15
23.	Brukarz	15
24.	Ślusarz*	15
25.	Kierowca samochodu osobowego	15

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

2.2 Oferty pracy według grup zawodowych

Jeżeli natomiast przeanalizujemy propozycje zatrudnienia pod względem grup zawodowych, do których zostały one skierowane okazuje się, że w II półroczu 2010 roku najwięcej ofert skierowanych było do grupy zawodowej Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (10,5%). Na drugim miejscu znalazły się oferty pracy dla grupy Sprzedawcy i pokrewni (10,2%). W dalszej kolejności znalazły się oferty dla grupy Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 10,1%.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Kluczowym elementem tej analizy jest identyfikacja zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Zostanie ona dokonana w oparciu o przyjęty wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodu k ($W_{n,I}^k$)

$$W_{n,I}^k = \frac{\overline{O}_I^k}{\overline{B}_I^k}$$

gdzie:

\overline{B}_I^k - średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k w II półroczu 2010 roku.

\overline{O}_I^k - średnia miesięczna liczba zgłoszonych ofert pracy w zawodzie k w II półroczu 2010 roku.

Przyjęto, że zawody o wskaźniku:

$W_{n,I}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,I}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,I}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

3.1 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w Powiecie Bielskim

W oparciu o powyższe wskaźniki został sporządzony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych. W tym miejscu należy zaznaczyć, że w wyniku analizy zawodów według wskaźnika intensywności deficytu ($W_{n,I}^k > 1,1$), jako zawody deficytowe, czyli te na które występuje na rynku pracy większe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie zostały również zdefiniowane zawody niewymagające szczególnych kwalifikacji, a których wykonywania mogą podjąć się przedstawiciele innych zawodów. Dlatego też w przypadku niektórych zawodów ich deficytowość nie oznacza zagrożenia dla rynku pracy. W przypadku zawodów skategoryzowanych jako deficytowe, a które wymagają odpowiednich kwalifikacji często potwierdzonych konkretnym dokumentem należy podjąć odpowiednie kroki (np. szkolenia) w celu złagodzenia tego problemu.

Wśród zawodów deficytowych w II półroczu 2010 roku, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął maksimum (MAX), a dla których pojawiała się średnio przynajmniej 2 oferty pracy w miesiącu wymienić można:

- Technik telekomunikacji
- Kierowca ciągnika siodłowego
- Operator maszyn w przemyśle włókienniczym
- Operator urządzeń przetwórstwa ryb

Poniższa tabela prezentuje 31 zawodów deficytowych, czyli takich, w których istnieje większy popyt na pracę ze strony pracodawców, niż jest osób w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy zarejestrowanych w danych zawodach. W poniższej tabeli nie uwzględniono zawodów, których

sześciocyfrowy kod zakończony jest na „90” czyli „Pozostali...”, oraz zawodów, dla których wskaźnik intensywności deficytu osiągnął wartość „MAX”.

Tabela nr 4. Ranking 31 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	Cieśla*	26
2.	Inwentaryzator	17,5
3.	Kurier	14
4.	Zbrojarz	11
5.	Monter konstrukcji budowlanych*	10
6.	Technik prac biurowych*	9
7.	Monter konstrukcji aluminiowych	9
8.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	8
9.	Lektor języka angielskiego	6
10.	Nauczyciel informatyki / technologii informacyjnej	5
11.	Recepcjonista	5
12.	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	5
13.	Specjalista do spraw sprzedaży	4,5
14.	Agent ubezpieczeniowy	4,5
15.	Animator kultury*	4
16.	Sprzątaczką biurową	3,2963
17.	Szwaczka	3,2857
18.	Konserwator budynków	3
19.	Brukarz	3
20.	Kierowca samochodu osobowego	3
21.	Parkingowy	3
22.	Przedstawiciel handlowy	2,625
23.	Kolporter	2,5
24.	Malarz budowlany	2,3333
25.	Kierownik budowy	2
26.	Ankieter	2
27.	Hostessa	2
28.	Woźny	2
29.	Doradca klienta	1,6
30.	Elektryk*	1,6
31.	Kierowca samochodu dostawczego	1,6

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Wśród zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu znalazły się takie zawody jak Cieśla, Inwentaryzator, Kurier czy Zbrojarz.

Jeżeli idzie o zawody nadwyżkowe, czyli te na które występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tych zawodach (wskaźnik $W < 0,9$) to wymienić można m.in.: Technik informatyk, Technik mechanik, Mechanik pojazdów samochodowych oraz Fizjoterapeuta.

Tabela nr 5. Ranking 34 zawodów nadwyżkowych w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Lp.	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	Technik informatyk*	0,0417
2.	Technik mechanik*	0,0606
3.	Mechanik pojazdów samochodowych*	0,0789
4.	Fizjoterapeuta	0,0909
5.	Nauczyciel przedszkola	0,1
6.	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1
7.	Cukiernik*	0,1034
8.	Piekarz*	0,1364
9.	Kucharz małej gastronomii*	0,15
10.	Fryzjer*	0,1628
11.	Technik budownictwa*	0,1667
12.	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1818
13.	Tokarz w metalu	0,1818
14.	Stolarz*	0,1923
15.	Logistyk	0,2
16.	Monter osprzętu elektrotechnicznego	0,2
17.	Błacharz samochodowy*	0,2143
18.	Kontroler jakości wyrobów mechanicznych	0,2308
19.	Inżynier inżynierii środowiska - gospodarka wodna i hydrologia	0,25
20.	Nauczyciel matematyki	0,25
21.	Frezer	0,25
22.	Krawiec*	0,2667
23.	Dozorca	0,2857
24.	Technik elektryk*	0,3
25.	Sprzedawca*	0,3295
26.	Kierownik lokalu gastronomicznego	0,3333
27.	Nauczyciel języka angielskiego	0,3333
28.	Zaopatrzeniowiec	0,3333
29.	Technik usług kosmetycznych*	0,3333
30.	Technik handlowiec*	0,3333
31.	Operator maszyn do produkcji wyrobów z drutu, lin, siatek i kabli	0,3333
32.	Elektromechanik*	0,3333
33.	Stolarz meblowy	0,3333
34.	Operator urządzeń przetwórstwa surowców gumowych	0,3333

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Wśród zawodów, które wykazywały równowagę na rynku pracy w II półroczu 2010 roku wymienić można następujące:

- Kasjer handlowy
- Kierowca samochodu ciężarowego

Są to zawody dla których wskaźnik osiąga wartość większą lub równą 0,9 i mniejszą lub równą 1,1. Wybrane zawody, wymienione powyżej to takie, w których rejestrowało się średnio 2 bezrobotnych w miesiącu i zgłaszano średnio 2 oferty pracy w miesiącu.

3.2 Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie

Ważną kwestią dotyczącą problemu bezrobocia jest okres pozostawania bez pracy. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie został stworzony w oparciu o wskaźnik długotrwałego bezrobocia ($W_{d,I}^k$)

$$W_{d,I}^k = \frac{B_{d,I}^k}{B_I^k} \cdot 100\%$$

gdzie:

$B_{d,I}^k$ - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu 2010 roku,

B_I^k - liczba zarejestrowanych bezrobotnych w zawodzie k według stanu w końcu 2010 roku.

W oparciu o ten wskaźnik można stwierdzić, że wśród grup zawodowych generujących długotrwałe bezrobocie na pierwszym miejscu znalazła się grupa Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby. Na drugim miejscu znalazła się grupa Pracownicy obsługi klienta.

W poniższej tabeli znajdują się zawody o największym wskaźniku długotrwałego bezrobocia (według kodu 6 cyfrowego). Wybrano jedynie te, w których zarejestrowanych jest co najmniej 3 bezrobotnych poprzednio pracujących, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia jest większy lub równy 0,75. Nie uwzględniono zawodów, których kod kończy się na „90” czyli „Pozostali ...”. Na pierwszych miejscach znalazły się takie zawody jak Operator centrali telefonicznej, Robotnik oczyszczania miasta i Planista produkcyjny.

Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Bielskim

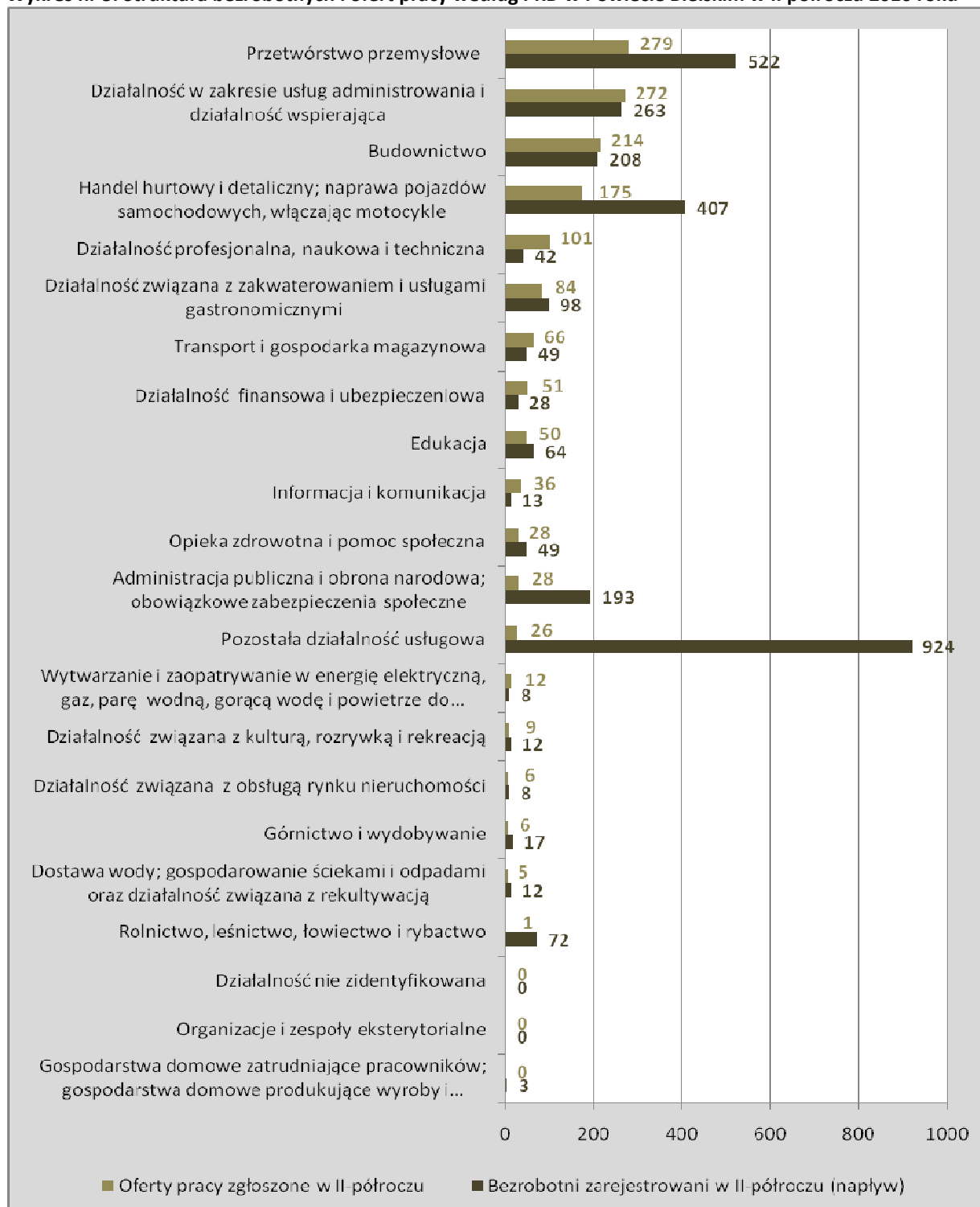
Lp.	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotni powyżej 12 miesięcy	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	Operator centrali telefonicznej	4	4	1,000
2.	Robotnik oczyszczania miasta	3	3	1,000
3.	Planista produkcyjny	7	6	0,857
4.	Malarz lakiernik wyrobów metalowych	7	6	0,857
5.	Robotnik placowy	6	5	0,833
6.	Specjalista do spraw badań społeczno-ekonomicznych	4	3	0,750
7.	Kierownik planu filmowego	4	3	0,750
8.	Opiekunka domowa	4	3	0,750
9.	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	4	3	0,750
10.	Operator maszyn do obróbki skrawaniem	4	3	0,750
11.	Operator maszyn i urządzeń odlewniczych*	4	3	0,750
12.	Tłoczarz w metalu	4	3	0,750
13.	Operator maszyn zapalczanych	4	3	0,750
14.	Prasowaczka ręczna	4	3	0,750

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

3.3 Struktura bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności

Podjętą próbę analizowania zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy zwrócić również uwagę na strukturę bezrobocia i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD). Największy napływ ofert zanotowano w sekcji Przetwórstwo przemysłowe (19,25%).

Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku

Źródło: Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej

Wnioski

Zaprezentowany raport nie stanowi kompleksowej analizy lokalnego rynku pracy. Monitoring Zawodów Deficytowych i Nadwyżkowych opiera się bowiem wyłącznie na danych pochodzących z rejestrów Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących bezrobotnych i ofert pracy. Dane te nie obejmują wszystkich osób poszukujących pracy czy bezrobotnych nie zarejestrowanych w tutejszym urzędzie. W przypadku ofert pracy dane dotyczą wyłącznie tych zgłoszonych do Powiatowego Urzędu Pracy i wprowadzonych do systemu komputerowego. Nie należy zapominać, iż oferty w niektórych zawodach mogą być zgłaszane przez tego samego pracodawcę kilkakrotnie ze względu na dużą fluktuację kadr w danym zawodzie.

Złożoność problemu rynku pracy wynika również z mechanizmów rynkowych podaży i popytu na pracę. Są one kierowane przez szereg czynników trudnych czy wręcz niemożliwych do ujęcia, jak kwestie wysokości stawek płacowych, oferowanych przez pracodawców czy mobilności oraz motywacji do pracy i do podnoszenia swoich kwalifikacji przez osoby poszukujące pracy.

Mimo tego prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy jest elementem niezbędnym w warunkach gospodarki rynkowej, stanowiącym istotne źródło informacji dla jego uczestników. Daje on, bowiem obraz sytuacji, który może stać podstawą do kreowania działań na rzecz przeciwdziałania bezrobociu.

Podsumowując dokonaną analizę wysuwają się następujące wnioski:

- Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na koniec 2010 roku wyniosła 9,8% i była wyższa niż w roku 2009 o 0,1 punktu procentowego
- Największy udział w strukturze bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 36,1%. Osoby z wykształceniem wyższym stanowiły 11,4% ogółu bezrobotnych
- Kobiety stanowiły 53,7% bezrobotnych
- Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 40,2% ogółu bezrobotnych
- Najliczniej reprezentowanym zawodem w strukturze bezrobotnych był zawód Sprzedawcy. Zanotowano również duży napływ do bezrobocia osób w tym zawodzie
- W II półroczu 2010 roku zgłoszono 1 449 oferty pracy
- Najwięcej ofert pracy zgłoszono dla osób z wykształceniem gimnazjalnym i podstawowym – 41,5%
- Największa liczba ofert skierowana była do osób w zawodzie Robotnik budowlany (91 ofert), Sprzątaczką biurową (89 ofert) oraz Sprzedawcą (86 ofert)
- W II półroczu 2010 roku jako zawody deficytowe zostały zidentyfikowane: Cieśla, Inwentaryzator, Kurier i Zbrojarz
- Jako zawody nadwyżkowe w II półroczu 2010 roku zidentyfikowano: Technik informatyk, Technik mechanik, Mechanik pojazdów samochodowych
- Zawody, które w II półroczu 2010 roku wykazywały równowagę to: Kasjer handlowy, Kierowca samochodu ciężarowego

Wszystkie wykorzystane w opracowaniu dane pochodzą z Powiatowego Urzędu Pracy w Bielsku – Białej i dotyczą Powiatu Bielskiego. Niektóre z nich publikowane są na stronach internetowych Urzędu. Do sporządzenia tabel dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych użyto tabel wynikowych przetworzonych przez system Syriusz. Dostępne są one ze strony www.mz.praca.gov.pl.

Spis wykresów

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku	4
Wykres nr 2. Struktura wykształcenia bezrobotnych w Powiecie Bielskim	5
Wykres nr 3. Liczba ofert pracy w Powiecie Bielskim na przestrzeni 2008, 2009 i 2010 roku	8
Wykres nr 4. Struktura ofert pracy według poziomu wykształcenia w Powiecie Bielskim	9
Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Powiecie Bielskim w 2010 r.	15

Spis tabel

Tabela nr 1. Bezrobotni według zawodów w Powiecie Bielskim	6
Tabela nr 2. Napływ bezrobotnych według zawodów w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku	7
Tabela nr 3. Oferty pracy według zawodów w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku	10
Tabela nr 4. Ranking 31 zawodów deficytowych w Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku	12
Tabela nr 5. Ranking 34 zawodów nadwyżkowych we Powiecie Bielskim w II półroczu 2010 roku	13
Tabela nr 6. Ranking zawodów generujących długotrwałe bezrobocie w Powiecie Bielskim	14